

חזר רבי יהודה ודנו דין אחר –

Rabi Yehudoh returned and used a different logic

OVERVIEW

After the חכמים rejected his ק"ו (through which ר"י wished to derive that חמץ בפסח is from חמץ by חיוב שריפה מה מצינו ר"י offered four different types of גמרא uses the phrase חזר ר"י ודנו דין אחר (by the first one¹ and) by the last one. The תוספות explains why it was used only by the last one but not by the previous two.²

תוספות responds to an anticipated difficulty:³

הא דקרי ליה השתא דין אחר טפי מהני דלעיל -

The reason the גמרא now refers to this fourth מצינו as a 'דין אחר', more than the previous two, is as -

אומר רבינו יצחק בן אשר משום דהשתא אין צריך לאיסור אכילה והנאה וענוש כרת -

The ריב"א states because now it is not necessary to mention the previous similarities of אכילה והנאה and ענוש כרת and איסור אכילה והנאה -

אלא בצד דבל תותירו לחודיה מצינו למילף דליתיה בכולהו:

But rather with the similarity of alone, ר"י can derive שריפה by חמץ from נותר, since this similarity is not found by all the others mentioned previously (i.e. נבילה, שור הנסקל, חלבו של שור הנסקל).

SUMMARY

In the final מצינו, there is no need for the previous similarities; only בל תותירו.

THINKING IT OVER

Why was it necessary in the previous two מ"מ to mention the previous similarity; by איסור אכילה והנאה why mention ענוש כרת; by איסור אכילה והנאה why mention איסור הנאה; just like by בל תותירו where he does not mention ענוש כרת?

¹ It is understood why the גמרא uses the phrase חזר ר"י ודנו דין אחר by the first מצינו, for this is a departure from the previous דין, which was through a ק"ו. However, since he did not use the phrase for the second and third מ"מ, why use it for the fourth (and final) מ"מ.

² The similarity between חמץ and נותר in the first מ"מ, was איסור אכילה והנאה; in the second מ"מ, it was איסור אכילה והנאה וענוש כרת; in the third מ"מ, it was איסור אכילה והנאה וענוש כרת; in the fourth מ"מ, it was בל תותירו.

³ See footnotes # 1&2.